

הנכס היקר ביותר

להערכת הנכס היקר ביותר בכל רפת, הוא הרפתן המקצועי בעל הנסיון והידע, העושה מלאכתו נאמנה, מתוך נתינת דגש על חלוקת אוכל מסודרת "עם שכל". לצורך זה יש לשחרר רפתן מן הסוג הזה. אך הלו נמצא לצערנו ב"כמויות" מוגבלות, ותפקידו ברפת הם מגוונים. ספק אם חלוקות אוכל נוספות הן התועלת הגדולה ביותר שניתן להפיק ממנו, מחד; ומאידך אין ספק כי הרחקת ההזנה מלוח התורניות בשבת וחג מאפשרת ליותר רפתנים להשאר בעבודה שנים ארוכות יותר, ולהיהפך עם הזמן לאותו נכס יקר, שהינו היסוד לכל הצלחה.

• ניתן להימנע מחלוקת מזון בימי שבת וחג, משום שהמזון היבש המונח באבוס 48 שעות עובר תהליכי תסיסה מיזעריים. הנסיון שלנו מוכיח, כי לא פעם כמות החלב הנוצרת ביום שבת אף גדולה מזו המיוצרת ביום חול, למרות שטיב החליבה בדרך כלל ירוד יותר בגלל עבודת תורנים.

• בשיטת הקפטריה אפשר להבחין בצורה בולטת מאוד, איזה מזון נאכל טוב ואיזה נדחה. כך ניתן להסיק נכון יותר כיצד להתיחס למזונות הנדחים ולמנה בכללותה.

ההתרשמות שלי היא כי פרות בעלות פוטנציאל רב יותר יכולות להביאו ליתר ביטוי, כי השיטה מאפשרת להן לצרוך יותר מזון. מובן שהנחה זו חייבת להיבדק בניסוי מסודר.

שנה של האבסה גדושה

אילן לוטן, עין שמר

שהות נוספת, כדי שנהיה בטוחים שלא "תפסנו" אותה ביום חלש, וכדי שלא מאיצים את קצב ירידתה בחלב.

את הצורה בה היזנו ראו ובדקו אנשי מקצוע – מדריכים תזונאים, כך שיש לנו יסוד להניח שלא חרגנו באופן משמעותי מהשיטה המקובלת. את תוכנון המנה ביצענו בעזרת מחשב, כדי לקבל מנה זולה ככל הניתן תחת האילוצים שהכתבנו לעצמנו.

התוצאות שהתקבלו משיטת עבודה זו לא היו מזהירות: לא הפכנו לרפת עתירת חלב, היו לנו בעיות בהתעברות, אולם למרות כל זאת היינו במצב די טוב מבחינת הסיכום הכלכלי. קביעה זו מתבססת על דו"ח השוואתי של רפתות משקי "גרנות" המתפרסם כל שנה. למרות שדו"ח זה אינו כליל השלמות, ניתן לקבל ממנו מושג על הביצועים הכלכליים של הרפת לעומת רפתות אחרות באזור. לפי הדו"ח הזה יוצא שבתמורה א' לפרה נמצאנו בחמישון העליון של משקי האיזור, ביחד עם רפתות שנתנו הרבה יותר חלב.

עד כאן תארתי את השנים שקדמו לתש"ב.

אין כוונתי ברשימה זו לכפור בשיטות המינון המקובלות כיום בחלק ניכר של הרפתות בארץ, כמו כן קטונתי מלהתווכח עם חוקרים ואנשי מדע על המלצות תזונתיות שנקבעו לאחר בדיקות ומחקרים. ברצוני להביא מנסיונו בשנה האחרונה, ולהעלות היריחות בקשר לתוצאות שנתקבלו בשנה זו.

המצב בעבר

עד שנת תשמ"ב נהגנו להזין את פרותינו לפי המלצות NRC. בתוכנון ההזנה לקחנו בחשבון כמה מקדמי בטחון:

1. התיכנון נעשה בהנחה שמשקל פרותינו 700 ק"ג וחלבן מכיל 3.5% שומן (שתי הנחות אלו גבוהות מהמציאות).

2. ההזנה שהיא הזנה קבוצתית לא נקבעה לפי הפרה הממוצעת בקבוצה אלא לפי תנובה הגבוהה מממוצע הקבוצה. כך למשל קבוצה בה תנובת הפרות היתה 30-40 ליטר, קיבלה הזנה לפי 37 ליטר.

3. הפרה הבודדת לא עברה לקבוצת הנמוכות מיד כשזה התחייב מירידת תנובתה, אלא קיבלה

בהרבה, כך שחלק מהמזון שהופנה לגדילת הפרה ולתוספת במשקלה, יגיע לידי ביטוי בשעת מכירת הפרה לבשר. (5) חלה עליה קלה בתחלופה של הפרות.

לסיכום

אין אנו חושבים שנסיון של שנה הוא מספיק, אבל לאור המימצאים של תשמ"ב אנו חושבים שבהחלט כדאי לנו להמשיך בנסיון שנה נוספת, תוך מעקב צמוד אחרי השתנות התוצאות. השנה הנ"ל חיוקה בנו את הספק האם המלצות NRC הן ההמלצות המתאימות ביותר לרפתותינו, והאם בעזרתן ניתן להשיג את הביצועים הכלכליים הטובים ביותר? —

תשמ"ב

ביוני 1981 התקשרנו עם ברמן מתוך רצון לנסות תפיסה אחרת, ולבדוק אם תפיסה זו תביא לנו לא רק יותר חלב, אלא גם תשפר את הביצועים הכלכליים של עדרנו.

השינויים העיקריים בהזנה היו: עליה משמעותית באחוז החלבון במנה עד ל-22-23 אחוז מהחומר היבש, הגדלה ניכרת של השימוש בפולפת סויה כתחליף לתערובת, הקטנת השימוש במזון הגס עד לכמות של 10% מהחומר היבש במנה והוצאת החציר מהמנה. יש לציין שריכוזיות האנרגיה כמעט ולא נשתנתה והיא עומדת על אנרגיה נטו לק"ג חומר יבש 1.75-1.7 לפרות הגבוהות.

את המנה הזו קיבלו הפרות כמעט לכל אורך התחלובה. חלק מהפרות, שירדו מתנובה מסוימת, עברו לקבוצה של נמוכות התנובה, שהזנתה לא היתה דלה בהרבה מהזנת הפרות גבוהות התנובה. בקיץ ובסתיו הקבוצה הנמוכה היתה יותר גדולה ובחורף ובאביב היא קטנה, עד שבתקופות מסוימות לא היתה הצדקה להחזיקה כקבוצת חליבה נפרדת, והיא בוטלה.

התוצאות שנתקבלו מהזנה גדושה זו, היו:

(1) עליה משמעותית בתנובת החלב - 1,200 ליטר לפרה.

(2) בהתעברות לא חלה נסיגה, אבל עדיין אנו סובלים מבעיות פוריות.

(3) כדי לבדוק את הביצועים הכלכליים, בדקנו: כמה עלה לנו המזון בשנה אופיינית קודמת ל"שנת ברמן" (תשמ"ב)? מה היתה ההכנסה מחלב באותה שנה? ומה ההפרש מההכנסה מחלב פחות ההוצאה על קניית מזון? בדיקה זו נעשתה במחירי 1.10.82. את אותו תרגיל עשינו עם "שנת ברמן", גם כן במחירי 1.10.82. הסתבר לנו שב"שנת ברמן" חל שיפור של 7%.

(4) יש לציין שפרותינו גדולות יותר וכבדות

**WESTFALIA
SEPARATOR**

**מערכות ואביזרים
למכוני חליבה
מחב' ווסטפליה**

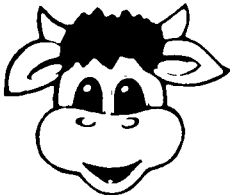
נציגים בלעדיים בארץ

חב' אחים הרשברג

מכונות בע"מ,

טל. 052-55222

כתובת: רח' גלגלי הפלדה 18
אזור התעשייה הרצליה ב'

[illegible]

מקום מגורים	טלפון בבית	רופא וטרינר	טלפון	הלשכה
קיבוץ להבות הבשן	067/42698	ד"ר י. המרשלג	067/44977	1. קרית שמונה
בוסתן הגליל	04/912026	ד"ר ד. סביר	04/910411	2. עכו
נצרת עלית	065/56138	ד"ר ר. אלנוי	065/71015	3. נצרת
עפולה	065/74486	ד"ר מ. שקלרק	065/90892-3	4. עפולה
יבנאל	067/50563	ד"ר מ. אברמסון	067/21825	5. טבריה
חדרה	063/22285	ד"ר ג. הוידה	063/32261	6. חדרה
רעננה	052/33907	ד"ר י. הובר	052/35611	7. רעננה
ראשלי"צ	03/941702	ד"ר ד. סלקטר	054/73317	8. רחובות
ירושלים	02/863313	ד"ר א. קרונברג	02/521071	9. ירושלים
באר שבע	057/74475	ד"ר מ. חיימוביץ	057/35749	10. באר שבע
			057/35755	
חיפה	04/227106	ד"ר א. רפופרט	065/90893	רופא מחלות צאן צפון
באר שבע	057/72818	ד"ר א. רז	057/35749	רופא מחלות צאן דרום
			03/940654	רופא תורן במכון הווטרינרי
			03/940609	

[illegible]

שריתי מעבדה ובדיקה לחקראות ותעשיה

מזון בעלי חי – תחמיק, שחת, קש, זבל, חומרי לואי ומזון מרוכז.
 • בדיקת ועכלות בכרס מלאכותית
 • ישירות לאסוף מדגמים במשק החקלאי

קרקע וצמח – סקרי קרקע, בדיקות פיסיקליות וכימיות, קבול שדה, הזנה ודישון לצמח, זבל אורגני.

מים ושפכים – הרכב כימי, מוליכות, דטרונטים.

אלעזר – גוש עציון, טל. 02-743191 (24 שעות כיממה)